

A בס"ד
Intro
Today we will Be"H learn קל"ח of בבא בתרא.
Some of the topics we will learn about include:

הכותב נכסיו לאחר
ואמר הלה אי אפשי בהן
If someone writes over his property to another person, and the recipient refuses to accept the gift, OR
זיכה לו על ידי אחר
He saw the owner giving the gift to a third party to acquire it on his behalf.
This depends on whether
צווח מעיקרא
He protested immediately, or
שותק מעיקרא ולבסוף צווח
If he was initially silent, signaling his consent, and then protested.

מתנת שכיב מרע
Bequests of a deathly ill person are effective even without performing a formal קנין. The Gemara discusses several scenarios, including:

1.
תנו מאתים זוז לפלוני
ושלש מאות לפלוני
וארבע מאות לפלוני
If he said, "Give 200 זוז to one person, 300 זוז to a second person, and 400 זוז to a third person," OR
תנו מאתים זוז לפלוני
ואחריו לפלוני
ואחריו לפלוני
"Give 200 זוז to one person, and then 300 זוז to a second person, and then 400 זוז to a third person," whether
כל הקודם בשטר זוכה
All the gifts take effect simultaneously or consecutively.

B 2.
תנו מאתים זוז לפלוני
כראוי לו
If he said, "Give 200 זוז to my creditor, as is fitting for him," OR
בחובו
If he said, "Give him 200 זוז as payment for the debt," whether
נוטלן ונוטל את חובו
או ידו על העליונה
He receives this amount in addition to the debt, or if he can choose to accept the gift or receive payment for the debt.

3.
מנה יש לי אצל פלוני
If he stated that a certain individual owes him a מנה, whether
העדים כותבין
אף על פי שאין מכירין
או אין כותבין אא"כ מכירין
Whether witnesses may record this claim, even if they are not aware of its veracity?
This depends on whether
חוששין לבית דין טועין
Whether we are concerned that another court will mistakenly rely on the document?

A הכותב נכסיו לאחר
ואמר הלה אי אפשי בהן
זיכה לו על ידי אחר
שותק מעיקרא
צווח מעיקרא
ולבסוף צווח

מתנת שכיב מרע

תנו מאתים זוז לפלוני
ושלש מאות לפלוני
וארבע מאות לפלוני
תנו מאתים זוז לפלוני
ואחריו לפלוני
ואחריו לפלוני

B תנו מאתים זוז לפלוני
כראוי לו

נוטלן ונוטל את חובו
או ידו על העליונה

מנה יש לי אצל פלוני

העדים כותבין
אף על פי שאין מכירין
או אין כותבין אא"כ מכירין

חוששין לבית דין טועין

1 So let's review...

הכותב נכסיו לאחר
ואמר הלה אי אפשרי בהן

If someone writes over his property to another person and
the recipient refuses to accept the gift, it depends:

צווח מעיקרא
לא קנה

If he protested immediately, he does not acquire the gift,
because ®

אין מזכין לו לאדם בעל כרחו
דחוב הוא לו דכתיב
שונא מתנות יחיה

One cannot bestow something upon another against his
will, and one may consider a gift detrimental, since the
Torah says that one who avoids accepting gifts gains life.
®

However,
שותק מעיקרא ולבסוף צווח
קנה

If he was initially silent, indicating his consent, and then
protested, he acquires the gift, because ®

מאחר שזכה
אין מועיל כלום
להוציאה מרשותו

Once he acquired the gift, it remains his, even if he
subsequently changes his mind.

However,
זיכה לו על ידי אחר
ושתק ולבסוף צווח
באנו למחלוקת
רשב"ג ורבנן

If the intended recipient saw the owner giving the gift to a
third party to acquire it on his behalf, and he was initially
silent and then protested, it is subject to the מחלוקת רשב"ג
וברבנן in the following:

1

הכותב נכסיו לאחר ואמר הלה אי אפשרי בהן

*If someone writes over his property to another person
and the recipient refuses to accept the gift*

צווח מעיקרא לא קנה

If he protested immediately, he does not acquire the gift,

because

אין מזכין לו לאדם בעל כרחו
דחוב הוא לו

דכתיב – שונא מתנות יחיה

*One cannot bestow something upon another against his will,
and one may consider a gift detrimental,
since the Torah says
that one who avoids accepting gifts gains life.*

שותק מעיקרא ולבסוף צווח קנה

*If he was initially silent, indicating his consent,
and then protested, he acquires the gift,*

because

מאחר שזכה

אין מועיל כלום להוציאה מרשותו

*Once he acquired the gift, it remains his,
even if he subsequently changes his mind.*

זיכה לו על ידי אחר ושתק ולבסוף צווח באנו למחלוקת רשב"ג ורבנן

*If the intended recipient saw the owner
giving the gift to a third party to acquire it on his behalf,
and he was initially silent and then protested,
it is subject to the מחלוקת רשב"ג ורבנן in the following:*

- 2 הכותב נכסיו לאחר והיו בהן עבדים ואמר הלה אי אפשי בהן
If someone wrote over his property, including some slaves, to another person and the recipient refused the gift, because he did not want the burden of feeding the slaves;
The תנא קמא says
אם היה רבן שני כהן הרי אלו אוכלין בתרומה
He acquired the gift.
Therefore, if the recipient is a Kohein, the slaves may eat תרומה.
רבן שמעון בן גמליאל אומר כיון שאמר הלה אי אפשי בהן כבר זכו בהן יורשין
He did not acquire the gift, because his protest is effective, and the original owner or his heirs own the slaves.

- 2 *ברייתא*
הכותב נכסיו לאחר והיו בהן עבדים ואמר הלה אי אפשי בהן
If someone wrote over his property, including some slaves, to another person and the recipient refused the gift, because he did not want the burden of feeding the slaves;
<i>רבן שמעון בן גמליאל</i> כיון שאמר הלה אי אפשי בהן כבר זכו בהן יורשין <i>He did not acquire the gift. His protest is effective, and the original owner or his heirs own the slaves.</i>	<i>תנא קמא</i> אם היה רבן שני כהן הרי אלו אוכלין בתרומה <i>He acquired the gift. Therefore, if the recipient is a Kohein, the slaves may eat תרומה.</i>

- 3 And the Gemara explains as before that there is no Machlokes in the following two cases:
בצוות מעיקרו לא קני שתק ולבסוף צוות קני
If he protested immediately, he certainly does not acquire the slaves.
And if he was initially silent and only protested later, he certainly does acquire the slaves. Rather, כי פליגי
שזיכה לו על ידי אחר ושתק ולבסוף צוות
They disagree in a case where the owner gave him the gift through a third party, and he was initially silent and then protested:
תנא קמא סבר מדשתיק קנינהו והאי דקא צוות מהדר הוא דקא הדר ביה
The תנא קמא holds that he acquired the gift, because his initial silence indicates his consent and his subsequent protest is an attempt to retract, which is not effective.
רשב"ג סבר הוכיח סופו על תחלתו
רשב"ג holds that he did not acquire the gift, because the protest proves he never agreed to the gift, and האי דלא צוות עד השתא
האי דלא צוות עד השתא דסבר כי לא מטו לידי מאי אצוות
He didn't bother protesting until it was time to take possession of the gift.
=====

- 3 *There is no Machlokes in the following two cases*
צוות מעיקרו – לא קני שתק ולבסוף צוות – קני
If he protested immediately, he certainly does not acquire the slaves. And if he was initially silent and only protested later, he certainly does acquire the slaves.
<i>רשב"ג סבר</i> הוכיח סופו על תחלתו <i>He did not acquire the gift, because the protest proves he never agreed to the gift, and</i> האי דלא צוות עד השתא דסבר כי לא מטו לידי מאי אצוות <i>He didn't bother protesting until it was time to take possession of the gift.</i>	<i>תנא קמא סבר</i> מדשתיק קנינהו <i>He acquired the gift, because his initial silence indicates his consent</i> והאי דקא צוות מהדר הוא דקא הדר ביה <i>and his subsequent protest is an attempt to retract, which is not effective.</i>

- 4 The Gemara now discusses several Halachos regarding מתנת שכיב מרע, bequests of a deathly ill person, which are effective even without performing a formal קנין:

שכיב מרע שאמר
תנו מאתים זוז לפלוני
ושלש מאות לפלוני
וארבע מאות לפלוני

If a מרע gifted all his possessions and said, "Give 200 to one person, 300 to a second person, and 400 to a third person,"

אין אומרין

כל הקודם בשטר זוכה

All the gifts take effect simultaneously, because אין אדם יכול להוציא שני דברים כאחד

We assume he was simply unable to state the bequests at one time.

Therefore, if these gifts were real property

יצא עליו שטר חוב

גובה מכולם

A creditor claims his debt from all their property,

because

מקבל מתנת שכיב מרע

כיוורש שווה רבנן

The רבנן treat the recipient of such gifts like an heir, who is responsible for the deceased's debts, and they each pay the debt in proportion to their share of the estate. For example, for a debt of nine דין, the creditor collects two דין from the first recipient, three from the second, and four from the third.

4

מתנת שכיב מרע

Bequests of a deathly ill person,
which are effective even without a formal קנין:

שכיב מרע שאמר תנו...

מאתים זוז ושלש מאות וארבע מאות
לפלוני לפלוני לפלוני

If a מרע gifted all his possessions and said,
"Give 200 to one person, 300 to a second person, and
400 to a third person,"

אין אומרין

כל הקודם בשטר זוכה

All the gifts take effect simultaneously,

because

אין אדם יכול להוציא שני דברים כאחד

We assume he was simply unable to state
the bequests at one time.

Therefore, if these gifts were real property

יצא עליו שטר חוב

גובה מכולם

A creditor claims his debt from all their property,

because

מקבל מתנת שכיב מרע

כיוורש שווה רבנן

The רבנן treat the recipient of such gifts like an heir,
who is responsible for the deceased's debts, and they each
pay the debt in proportion to their share of the estate.

For example, for a debt of nine דין,
the creditor collects two דין from the first recipient,
three from the second,
and four from the third.

- 5 However, if he said
תנו מאתים זוז לפלוני
ואחריו לפלוני
ואחריו לפלוני
"Give 200 זוז to one person, and then, 300 זוז to a second
person, and then, 400 to a third person,"
אומרין
כל הקודם בשטר זוכה
He intended to give the gifts successively. Therefore,
יצא עליו שט"ח
גובה מן האחרון
A creditor collects his debt from the last recipient. And if
אין לו, גובה משלפניו
אין לו, גובה משלפני פניו
If this does not suffice, he collects from the second
recipient, and then from the first.
=====

- 6 Another ruling:
שכיב מרע שאמר
תנו מאתים זוז לפלוני בני בכור
כראוי לו
If a שכיב מרע said, "Give 200 זוז to my firstborn son, as is
fitting for him;"
נוטלן ונוטל את בכורתו
He receives this amount in addition to a double portion in
the rest of the estate.

However,
אם אמר בבכורתו
If he said, "Give him 200 זוז as his double portion,"
ידו על העליונה
The בכור has the choice:
רצה נוטלן
רצה נוטל בבכורתו
He can either accept the gift, OR receive a double portion
in the estate, whichever is more.

- 5 שכיב מרע שאמר תנו...
מאתים זוז ואחריו ואחריו
לפלוני שלש מאות ארבע מאות
לפלוני לפלוני
"Give 200 זוז to one person, and then, 300 זוז to a second
person, and then, 400 to a third person,"
אומרין
כל הקודם בשטר זוכה
He intended to give the gifts successively.
Therefore,
יצא עליו שטר חוב
גובה מן האחרון
A creditor collects his debt from the last recipient.
And if
אין לו, גובה משלפניו
אין לו, גובה משלפני פניו
If this does not suffice, he collects from the second recipient,
and then from the first.

- 6 שכיב מרע שאמר
תנו מאתים זוז לפלוני בני בכור
כראוי לו
If a שכיב מרע said,
"Give 200 זוז to my firstborn son, as is fitting for him;"
נוטלן ונוטל את בכורתו
He receives this amount in addition to
a double portion in the rest of the estate.
However,
אם אמר בבכורתו
If he said, "Give him 200 זוז as his double portion,"
ידו על העליונה
The בכור has the choice:
רצה נוטלן
רצה נוטל בבכורתו
He can either accept the gift,
OR receive a double portion in the estate,
whichever is more.

7

Similarly,
שכיב מרע שאמר
תנו מאתים זוז לפלונית אשתי
כראוי לה
If he said, "Give 200 זוז to my wife, as is fitting for her,"
נוטלת ונוטלת את כתובתה
She receives this amount in addition to her כתובה.
However,
אם אמר
בכתובתה
If he said, "Give her 200 זוז as her כתובה,"
ידה על העליונה
She has the choice:
רצה נוטלת
רצה נוטלת כתובתה
She can either accept the gift, OR collect her כתובה,
whichever is more.

Similarly,
שכיב מרע שאמר
תנו מאתים זוז לפלוני בעל חובי
כראוי לו
If he said, "Give 200 זוז to my creditor, as is fitting for him,"
נוטל ונוטל את חובו
The creditor receives this amount as a gift in addition to
his debt. However,
אם אמר בחובו
נוטל בחובו
If he said, "Give him 200 זוז for his debt," he only receives
this sum as payment for the debt.

7

Similarly,
שכיב מרע שאמר
תנו מאתים זוז לפלונית אשתי
כראוי לה
If he said, "Give 200 זוז to my wife, as is fitting for her,"
נוטלת ונוטלת את כתובתה
She receives this amount in addition to her כתובה.
However,
אם אמר
בכתובתה
If he said, "Give her 200 זוז as her כתובה,"
ידה על העליונה
She has the choice:
רצה נוטלת
רצה נוטלת כתובתה
She can either accept the gift, OR collect her כתובה,
whichever is more.

Similarly,
שכיב מרע שאמר
תנו מאתים זוז לפלוני בעל חובי
כראוי לו
If he said, "Give 200 זוז to my creditor, as is fitting for him,"
נוטל ונוטל את חובו
The creditor receives this amount as a gift
in addition to his debt.
However,
אם אמר בחובו
נוטל בחובו
If he said, "Give him 200 זוז for his debt,"
he only receives this sum as payment for the debt.

- 8 The Gemara questions these rulings:
 דלמא כראוי לו בחובו קאמר
 The phrase לו כראוי can also mean in payment for his debt;
 why do we assume it was an additional gift?

The Gemara explains

הא מני רבי עקיבא היא

דדייק לישנא יתירא

This is the opinion of רבי עקיבא, who infers additional intentions from one's superfluous expression. Therefore, כיון דלא צריך וקאמר לטפויי מלתא קא אתי

The unnecessary expression לו כראוי expresses his desire to give an additional gift besides the debt.

=====

8

דלמא כראוי לו בחובו קאמר

The phrase לו כראוי can also mean in payment for his debt; why do we assume it was an additional gift?

הא מני רבי עקיבא היא דדייק לישנא יתירא

This is the opinion of רבי עקיבא, who infers additional intentions from one's superfluous expression.

Therefore,

כיון דלא צריך וקאמר לטפויי מלתא קא אתי

The unnecessary expression לו כראוי expresses his desire to give an additional gift besides the debt.

- 9 The Gemara cites another מחלוקת regarding a שכיב מרע שאמר
 שכיב מרע שאמר
 מנה יש לי אצל פלוני
 If a deathly ill person stated that a certain individual owes him a מנה;
 העדים כותבין
 אף על פי שאין מכירין

Witnesses may record this claim, even if they are not aware of its veracity. Therefore,

לפיכך כשהוא גובה

צריך להביא ראיה

דברי רבי מאיר

The heirs cannot use this document to collect the alleged debt without additional proof.

וחכמים אומרים

אין כותבין אא"כ מכירין

The witnesses may only record the claim if they can testify to its veracity. Therefore,

לפיכך כשהוא גובה

אין צריך להביא ראיה

The heirs can use this document alone to collect the debt without additional proof.

9

שכיב מרע שאמר מנה יש לי אצל פלוני

If a deathly ill person stated that a certain individual owes him a מנה;

חכמים

אין כותבין אלא אם כן מכירין

The witnesses may only record the claim if they can testify to its veracity.

Therefore,

לפיכך כשהוא גובה אין צריך להביא ראיה

The heirs can use this document alone to collect the debt without additional proof.

רבי מאיר

העדים כותבין אף על פי שאין מכירין

Witnesses may record this claim, even if they are not aware of its veracity.

Therefore,

לפיכך כשהוא גובה צריך להביא ראיה

The heirs cannot use this document to collect the alleged debt without additional proof.

- 10 The Gemara cites an alternate version of the מחלוקת:
 רבי מאיר אומר
 אין כותבין
 וחכמים אומרים
 כותבין
 ר"מ holds they may not write the document without
 knowing its veracity, while the חכמים hold they may.
 Furthermore,
 אף רבי מאיר לא אמר
 אלא משום בית דין טועין
 The reason for not writing such a document is out of
 concern that another court will erroneously rely on this
 document, assuming that its contents were verified.

However, the Gemara rules

הלכתא

אין חוששין לבית דין טועין

We are not concerned that another court will make this
 mistake. Rather, we rely on them verifying it.

- 10 *An alternate version of the מחלוקת*
 רבי מאיר אומר   וחכמים אומרים
אין כותבין   **כותבין**
Furthermore,
אף רבי מאיר לא אמר
אלא משום בית דין טועין
The reason for not writing such a document
is that another court will erroneously rely on this document,
assuming that its contents were verified.
הלכתא
אין חוששין לבית דין טועין
We are not concerned
that another court will make this mistake.
Rather, we rely on them verifying it.

11 The Gemara challenges this from the following ruling of רבא:

אין חולצין אלא אם כן מכירין
ואין מומאנין אלא אם כן מכירין
only performs the ceremony between a
childless widow and her brother-in-law to allow her to
remarry, or a מיאון, whereby a minor renounces her
marriage, if they are certain of the identity of both parties,
thus validating the חליצה or חליצה. Therefore,
לפיכך כותבין גט חליצה וגט מיאון
ואע"פ שאין מכירין
Witnesses may record the חליצה or חליצה, since they can
rely on בית דין.

The Gemara assumes
משום דחוששין לב"ד טועין
only performs these ceremonies if they know the
identity of both parties, because they are concerned that
another בית דין will otherwise erroneously rely on the
ceremony and allow the woman to remarry without their
own verification?

However, the Gemara differentiates
ב"ד בתר בית דינא לא דייקי
בית דינא בתר עדים דייקי
A בית דין will rely on another בית דין's actions, assuming
that it was done correctly, but they will not rely on
witnesses without their own verification.

11

רבא

**אין חולצין אלא אם כן מכירין
ואין מומאנין אלא אם כן מכירין**

חליצה only performs בית דין
the ceremony between a childless widow and her
brother-in-law to allow her to remarry,
– or מיאון –

Whereby a minor renounces her marriage,
if they are certain of the identity of both parties,
thus validating the חליצה or חליצה.

Therefore,

**לפיכך כותבין גט חליצה וגט מיאון
ואע"פ שאין מכירין**

מיאון or חליצה, Witnesses may record the
since they can rely on בית דין.

The Gemara assumes

משום דחוששין לב"ד טועין

only performs בית דין these ceremonies
if they know the identity of both parties,
because they are concerned that another בית דין
will otherwise erroneously rely on the ceremony
and allow the woman to remarry
without their own verification?

However, the Gemara differentiates

**ב"ד בתר בית דינא לא דייקי
בית דינא בתר עדים דייקי**

A בית דין will rely on another בית דין's actions,
assuming that it was done correctly,
but they will not rely on witnesses
without their own verification.